

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volilno gibanje.

Shod v Novem mestu.

Včeraj dopoldne se je vršil v prostorni dvorani »Narodnega doma« v Novem mestu shod, na katerem se je volilcem predstavil kandidat za deželno-zborski mandat dolenskih mest gospod dr. Ivan Tavčar.

Zbralo se je okrog 80 volilcev. Shodu je predsedoval novomeški župan g. dr. Schegula, ki je s toplimi besedami pozdravil zbrane volilce, predstavil vladnega zastopnika gospoda deželno-vladnega svetnika Friedricha ter na to dal besedo kandidatu gosp. dr. Ivanu Tavčarju, čigar govor priobčimo jutri dobesedno.

Govoru g. dr. Tavčarju je sledilo burno dolgotrajno pritrdjevanje. Župan g. dr. Schegula je na to predlagal, da naj se g. dr. Tavčar proglasi kandidatom za deželno-zborski mandat dolenskih mest, ker imajo dolenska mesta poln vzrok, biti zadovoljna z dosedanjim delovanjem svojega poslanca in ker bi bila sramota, če bi dolenska mesta volila drugega poslanca, nego poslanca z narodno-naprednim programom. Ta živahno odobravani predlog je podpiral tudi gospod dr. Karol Slane, na kar je bil gospod dr. Ivan Tavčar z aklamacijo proglašen kandidatom za deželno-zborski mandat dolenskih mest.

Klerikalni volilni oklic.

»Osrednji volilni odbor katol.-narodne stranke« je v sobotnem »Slovencu« obelodanil svoj volilni oklic. Odkrito povemo, da mej stotinami oficijalnih izjav različnih strank, kar smo jih kdaj čitali, nam še nikdar ni prišlo kaj tako podlega v roke. Povsod po svetu, in naj so nasprotja mej strankami še tako velika, in sicer tudi najhujši žurnalistični ekscesi na dnevnem redu, se stranke v svojih oficijalnih izjavah drže mej dostojnosti. Kranjska klerikalna stranka je tudi to načelo navadne olike pogazila. Njen

oklic je brezobrazen pamflet najnižje vrste ter dokumentaričen dokaz, da je klerikalna stranka družba nesposodbnih ljudi.

Klerikalci predstavljajo deželno-zborske volitve kot boj med slovenskim narodom in njegovimi sovražniki. Šusteršič, Vencajz, Breje e tutti quanti, njihovi kaplani in mežnarji, njihovi analfabeti in šnopsarji, ti predstavljajo narod, slovenski naprednjaki, torej vsa slovenska inteligenca, najboljši sloji kmetkega in meščanskega stanu, nositelji in branitelji slovenske narodne ideje, ti se proglašajo ne le za narodove sovražnike, ampak se jim sploh odreka pripadnost k slovenskemu narodu. Ljudje take vrste, kakor so združeni v klerikalni stranki se upajo najboljše narodne sloje proglašiti kot tuj element.

Volilni oklic povdarja, da je klerikalna stranka kmetka stranka, in da hoče ostati kmetka stranka. To so limanice, na katere bo sedel samo tisti kmet, ki klerikalcev ne pozna. Kdor je kdaj zasledoval delovanje klerikalne stranke, bo vedel, kako ta stranka kmeta ljubi. Čitajte »Volilni katekizem«, ki je bil izdan za časa državno-zborskih volitev; v njem navedena dejstva vam kažejo, da ljubijo klerikalci kmeta tako, kakor uš kozuh. O meščanih niti ne govorimo. Obrtniki naj pogledajo v Št. Vid, kjer se zidajo škofovi zavodi. Denar za te zavode je izprešan iz slovenskega ljudstva, a ves zaslužek so dobili tujci, domačin ne sme krajcarja zaslužiti.

Klerikalni oklic se izreka za splošno in direktno volilno pravico. Za to smo tudi mi, odločno pa zahtevamo prej zakonitih jamstev za svobodne volitve. Klerikalni oklic pravi »Liberalna večina v deželnem zboru kranjskem je le mogoča, ker je volilni red krivičen, katerega so pred 40 leti liberalci skovali v svojo korist. Torej liberalci so pred 40 leti skovali volilni red? Klerikalci prav dobro vedo, da niso liberalci skovali veljavnega volilnega reda, ampak da je veljavni volilni red oktro-

iral cesar, a vendar sučejo celo stvar tako, kakor da so tudi volilnega reda krivi slovenski naprednjaki in kakor bi ti slovenski naprednjaki bili vzrok, da se volilni red ne spremeni. Ti klerikalni sleparji, ki že več let sem govore o volilni pravici, v deželnem zboru pa so na vse načine skušali, preprečiti direktne volitve v kmetških občinah, namenoma ne povedo, da so veleposestniki iz sicer razumljivih razlogov izjavili v deželnem zboru, da ne privolijo v nobeno premembo volilnega reda več, a dokler veleposestniki ne privolijo, je vsaka reforma nemogoča. Veleposestnikom je samo treba zapustiti dvorano in deželni zbor ne sme več sklepati o premembi volilnega reda.

Klerikalni oklic apelira na vse stanovce, naj volijo klerikalce. Apelira na kmeta in na meščana, zlasti še na trgovce, obrtnike in na učitelje. Odstavek, ki je posvečen učiteljstvu, je naravnost humorističen. »Katoliško-narodna stranka je boljša prijateljica šole in učiteljskega stanu, nego vsaka druga stranka«, tako poje klerikalni pamfletist. Učitelji, kaj vas nič ne mika prestopiti v ta tabor, iz katerega se čuje tako sladko vabljenje?

Najlepši pa je konec klerikalnega pamfleta. Čitajte, ljudje božji, čitajte te infamije in priznali bodete, da je klerikalna stranka v resnici stranka nesposodbnih ljudi, in da more samo osebnost nesposodben človek kandidirati pod tako zastavo.

V Ljubljani, 12. avgusta.

Staro- in Mladočehi.

V petek je imel izvrševalni odsek mladočeške stranke sejo, katere so se udeležili razen Pacaka vsi voditelji stranke. V prvi vrsti se je razpravljalo o deželno-zborskih volitvah. V kompromisnem vprašanju s Staročehi in češkimi radikalci se ni moglo skleniti še nič obveznega, ker se bavita s kompromisom še pododseka. Vendar pa se je govorilo tudi o kompromisu, katerega je možno skleniti, ako dobe Staročehi 20, češki

radikalci pa 5 mandatov. Tudi glede pravih pogajanj na Moravskem se je vršil pogovor, ter so se baje voditelji Mladočehov izrekli za stališče, katero zavzemajo v tem vprašanju »Nar. Listy«, namreč proti spravi. Ta negativen uspeh je dosegel dr. Stránský, ki je referiral o pravih pogojih Nemcev in predlagal, da se sprava zavrne. Vendar pa se baje pravna pogajanja pozimi začno iznova, da, moravski listi zatrjujejo celo, da se ne bodo niti pretrgala, nego le odgodila.

Shod v Brucku.

Včeraj se je vršil v Brucku ob Muri shod nemške ljudske stranke, ki je za bodoče razmerje nemških naprednih in narodnih strank napram Wolf-Schönererjancem velike važnosti. Na Češkem se je vnel namreč med Wolf-Schönererjanci in med nemško narodno stranko uprav besen, surov, navadno docela oseben boj. Nemški radikalci so izpodrinili povsod naprednjake, a sedaj bi radi izpodrinili še nemško-narodne politike. Vse severno Češko naj bi bilo Wolfovo, vsenemško in protiaustrijsko, tako da bi bila severna Češka v kratkem zrela, da odpade od Avstrije in se vrže v naročje Prusije. V sredi boja na Češkem pa je stal podpredsednik drž. zbora Prade, katerega so seveda radikalci napadali najljutejše, ker je avstrijski vladi najbližji in ker je lojalen Nemeč, ki spravi s Čehi ni principijalno nasproten. Prade je moral radi gnusnih napadov Wolfovcev svoje mesto odložiti, ter je ta svoj neoporečeni sklep naznanil shodu v Brucku. Nadaljni sklepi tega shoda danes še niso znani, a bodo vsekakor zanimivi. Prade si je s svojim energičnim in javnim nastopom proti Vsenemcem pridobil največje simpatije, zato pa obžalujejo vsi lojalni in še avstrijskočuteči Nemeč, da se je dal z lažmi Wolfovcev tako hitro ugnati v kozji rog. Pričakovalo se je, da osnuje Prade iz vseh patriotskih nem. elementov novo veliko nemško-narodno stranko, a nada se je izjalovila. Prade ni pravi mož, ki bi premagal Wolfovce, ki bodo sedaj triumfirali.

LISTEK.

Povest brez naslova.

Ruski spisal Anton Čehov.

V petem stoletju se je dvigalo solnce kakor sedaj vsako jutro ter je šlo vsak večer spat. Zjutraj, ko so poljubljali prvi žarki roso, se je oživila zemlja, zrak so napolnjevali zvoki radosti, zanosa in nade, zvečer pa so utihnili ter zatonili v mračno temo. Dan je bil sličen dnevu, noč noči. Zdaj pa zdaj je prišel kak oblak, in grom je bobnel ježno ali je padla zaspana zvezda z neba, ali pa je prišel led menih povedat svojim bratom, da je videl v obližju samostana tigra — to je bilo vse — potem pa je bil spet dan enak dnevu, noč noči. Menihi so delali in molili, mej tem ko je igral njih stari prior orglje, pesnil latinske verze ter pisal note. Ta neobičajni stavec je bil nenavadno nadarjen. Igral je na orgljah tako umetniško dovršeno, da se celo najbolj priletni starčki, katerih posluš je s starostjo že otopel, niso mogli vzdržati solz, kadar so prihajali zvoki orgelj iz njegove celice. Ako je govoril o čem, bodisi tudi o najnavadnejšem, n. pr. o drevesih, o živalih ali

o morju, ga ni bilo možno poslušati, ne da bi se človek smehljaj ali jokaj, in zdelo se je, da doné v njegovi duši iste strune kakor v njegovih orgljah. Kadar pa se je srdil ali pa se je udal veliki radosti, ali je začel govoriti o čem groznem ali vzvišenem, tedaj se ga je lotilo strastno navdušenje, njegove svetlikajoče se oči so se napolnile s solzami, obraz je zarudel, glas pa je bobnel kakor grom; in menih, kateri so ga poslušali, so čutili, kako je zavzelo njegovo navdušenje tudi njihove duše. V teh krasnih slavnostnih trenutkih je bila njegova moč brezmejna, in ko bi bil zapovedal bratom, naj poskačejo v morje, bi se bili vsi brez izjeme z veseljem požurili, izpolniti mu željo.

Njegova godba, njegov glas in njegove pesmi, v katerih je proslavljal Boga, nebesa in zemljo, so bile za menihe izvir večnega veselja. Vsled enoličnosti njih življenja se je dogodilo, da so jih dolgočasila drevesa, cvetlice, spomlad in jesen, da je šumenje morja utrudilo njih uho ter jim je postalo ptičje petje neprijetno, toda darove starega priorja so potrebovali vsaki dan, kakor kruh.

Desetletja so prešla, in dan je bil vedno enak dnevu, noč noči. Razun

divjih ptic in živalij se ni prikazalo nič živega v obližju samostana. Najbližje človeško bivališče je bilo jako daleč, in da si prišel od samostana do tja ali od tam do samostana, si moral hoditi približno sto vrst skozi puščavo. Puščavo prekoračiti pa so se odločili le oni ljudje, kateri so zaničevali življenje ter se mu odrekli, in ki so šli v samostan kakor v grob.

Kako veliko je bilo torej začudenje menihov, ko je potrkajl nekoč v noči na njih vrata mož, kateri je bil, kakor se je pokazalo, meščan ter prav navaden grešnik, ki je ljubil življenje. Predno je prosil ta mož priorja za blagoslov in molitev, je zahteval vina in pijače. Na vprašanje, kako je zašel iz mesta v puščavo, je odgovoril z dolgo lovsko povestjo: Šel je na lov, pil je preveč in zašel. Ko so mu predlagali, naj bi vstopil v samostan ter rešil svojo dušo, je odgovoril: »Jaz ne spadam k vam«.

Ko se je najedel in napil, je motril menihe, kateri so mu stregli, je majal očitajoče z glavo, ter dejal:

»Vi menihi ne delate ničesar. Družega ne znate kot jesti in piti. Mari človek tako reši svojo dušo? Premislite: Mej tem, ko sedite tu v miru, jeste in pijete ter sanjate o izveličanju, se pogubljajo

vaši bližnjiki ter gredo v pekel. Pogledajte enkrat, kaj se godi v mestu! Nekateri mrjo glada, drugi ne vedo, kaj bi začeli s svojim zlatom, gazijo v zlu ter poginjajo kakor muhe, ki se pogreznejo v mehu. Pri ljudeh ni niti vere, niti resnice. Čegava dolžnost je, rešiti jih? Čegava dolžnost je, pridigovati? Ali naj to storim jaz, ki sem od jutra do večera pijan? Mari vam je dal Bog zato ponižno mišljenje, ljubeznipolno srce in vero, da sedite tu mej štirimi stenami in nedelate ničesar?«

Besede pijanega meščana so bile drzne in nesposodbene, a vendar so čudno vplivale na priorja. Starec se je spogledal s svojimi menihi, pobledel je ter dejal:

»Bratje, saj govori resnico! Res je, da se ugonablajo ubogi ljudje radi svoje nespametnosti in slabosti v grehu in brezverstvu, mej tem ko se mi ne ganimo, kakor da nas to nič ne briga. Zakaj ne bi šel tja ter jih spomnil Kristusa, katerega so pozabili?«

Besede meščana so starčka prevzele; takoj naslednjega dne je vzel palico, se poslovil od menihov ter šel v mesto. Menihi pa so ostali sami brez godbe, brez njegovih govorov in pesni.

(Konec prih.)

Kitchenerjeva proklamacija.

Po naročilu angleške vlade je izdal 7. t. m. lord Kitchener proklamacijo, ki se glasi: Vsi poveljniki, častniki in vodje oboroženih tolp, ki so državljani bivših republik in se četa Nj. Veličanstva upirajo še vedno, bodisi v koloniji Oranje ali v Transvaalu ali v kakem drugem delu ozemlja Nj. Veličanstva v Južni Afriki, in vsi členi vlade bivše republike Oranje in Transvaal bodo za vedno proglašeni iz Južne Afrike, ako se do 15. septembra ne udadó. Stroške za vzdrževanje družin onih državljanov na bojišču, ki se do 15. septembra ne udadó, morajo nositi dotični državljani sami ter se porabi za to premično in nepremično imetje dotičnih državljanov. Kitchener grozi torej z izgnanstvom Burom, katerih nima niti v pesti! In kako naj se izvrši deportacija celega naroda, cele vojske? Kam hočejo Angleži poslati Bure in koliko mož bude treba, da bodo te pregnane Bure v dotičnem proglašstvu vzdržali? Očividno je izvršitev Kitchenerjeve grožnje skoraj neizvršljiva, vsekakor pa predraga in pretežavna. Tudi grožnja, da se Burom konfiscira vse premično in nepremično imetje, je smešno, ker so Buri še itak izgubili vse in nimajo ničesar več izgubiti. Angleški listi so polni hvale radi te proklamacije, ki se jim zdi pametna. Vendar pa dvomi nekaj listov, da bi imela kaj uspeha ter priporoča še hujše represalije. Bojevitost Angležev pada rapidno, zato pa pada tudi njih požrtvovalnost. Vlada je postala nervozna in vojno ministrstvo išče sredstev, da bi se vojna vendar-le končala čim preje.

Dopisi.

Iz Maribora, 10. avg. (Glavne misli iz »jako zmedenega govora« gosp. Kamuščiča na XVI. skupščini družbe sv. Cirila in Metoda.) Govornik je zadnje dni potoval po lepi, a tužni Koroški. Že pod Dobračem blizu Podkloštra je poizvedel od dečkov, da pohajajo nemško ljudsko šolo, da so skoraj sami Slovenci, a da njih učitelji ne razumejo našega jezika. Kako pa da znate slovenski, jih je baral. Gospod župnik nas uči »nauk« po slovenski. Ko je dalje potoval, je poslušal, kako ljudje govorijo, nemščino je bilo slišati povsod, v prodajalnicah, krčmah in javnih krajih vse nemški, samo na polju je tu in tam slišal slovensko besedo. — Kako pa v mestih, v Beljaku, v Celovcu, to so vam prave »Südmarkove« trdnjave.

Na potovanju ga je še najbolj žalil nemški pozdrav: »Heil«. Vsak deček, vsaka deklica je upila, ko je mimo dirjal — »Heil!« In ta »Heil«, častiti skupščinarji, je izvir iz slovenskih ust. Nemško učiteljstvo je svojo deco privadilo, da morajo s »Heil« pozdravljati vsakega ptujca, da bode iz tega poznal: glej nas, vsi smo Nemci, to vam že naš pozdrav znači. — Tako je prišel govornik pred par dnevi na Velikovec. Ko je korakal v reber, so ga tudi velikovski otroci pozdravljali s »Heil«. To mu je bilo mučno, ter si je mislil, kako potrebne bi bile slovenske šole v Korotanu.

Prišel je v Velikovec, ogledal si tam nemške zavode, posebno pred letom dozidano »Bürgerschule«. V Velikovcu, kakor povsod — vse nemško — ni jednega slovenskega napisu. Stražnik in drugi so mu sicer rekli, da skoraj vsak zna slovenski, ali da vendar vsi nemški govorijo. Govornik je šel v Št. Rupert; to je velikovsko predmestje, tam je farna cerkev in blizu nje na ograjenem prostoru se dviga velikanska stavba z napisom: Narodna šola. — Na pročelju zgoraj pa stojita kipa sv. Cirila in Metoda. Tu si je govornik mislil: srečni ste pač Velikovčani, ko imate pred vrati tako lepo poslopje, svojo narodno šolo. — Gospod govornik si je ogledal vse notranje prostore: v prtiličju so razredi preskrbljeni z najmodernejšimi šolskimi učili in pripravami. — V drugem nadstropju so lepe sobe: tu je govornica, tam obednica, blizu na severni strani velikanska kuhinja z velikim štedilnikom na šest ognjev (visokodušno darilo gospoda Zarnika).

V drugem nadstropju so celice za sestre, kapela kaj krasno izdelana — zadaj mali žagrad — spalnice za gojenke

itd., poslopje šteje 20 prostorov; široke, lepe, iz trdega lesa izrezane stopnice in parketi po vseh sobah, samo v razredih in kuhinji so navadne deske. To je res krasno delo, to je vzorni, lepi samostan šolskih sester s trirazredno dekliško šolo. Sestra voditeljica, ki je Kamuščiču razkazovala prostore, je rekla, da je obiskovanje jako neredno, posebno po leti. Zdaj da obiskuje 120 deklic in 30 dečkov vsakdanjo šolo. Otroci prihajajo iz raznih bližnjih in daljnih vasi okoliša, iz Velikovca samega so samo štirje dečki. Tudi je omenila, da stariši hočejo, da se le nemški dosti poučuje. Šola ima tudi internat za odrasle deklice, katerih je danes pet in plačujejo po 8 gl. na mesec. Zraven šole je perilnica, v kateri perejo sestre perilo domače in iz okoliša. Slavna gospoda, tako elegantno veličastnega poslopja za trirazredno ljudsko šolo ne dobimo tako kmalu v Avstriji.

Vendar ako pomislimo na namen šole in družbe sv. Cirila in Metoda, lahko trdimo, da to ne stoji v nikakem razmerju. Poslopje je stalo 80.000 kron (častita sestra je omenila, da so že izplačani) obsega skupaj 20 prostorov, in vse to za borno dekliško (oziroma mešano) šolo. To je po govornikovem govoru potrat. S tem denarjem bi se bile zidale tri lepe šole na Koroškem.

Slavno vodstvo morda se spominja kaj so Velikovčani, in drugi Korošci govorili ko se je zidalo ono poslopje. Rekli so, čemu se zida tako drago poslopje, kaj nam pomaga lepa šola, za naše razmere je treba koga drugega nego šolskih sester i. dr. Ta opravičeni glas iz občinstva se ni hotel upoštevati, ampak se je zidala monumentalna stavba, ker so razum gospodov tako čestite sestre same želele. Govornik pravi dalje, da je prašal kmete i. tudi duhovne, zakaj je šola tako slabo obiskovana, zakaj se je Slovenci iz Velikovca ogibljejo. Rekli so, da Korošci potrebujejo učitelja, ki bi zahajal med nje, jih poučeval v kmetijstvu in gospodarstvu, da bi hodil od sela do sela, tako bi imeli kmetje vidno neposredno korist od družbe sv. Cirila in Metoda in bi se ljudstvo tudi narodno in gospodarsko okrepilo in ohranilo.

Zato je govornik priporočal ravnokar voljenemu vodstvu, da bi delovalo na to, da Velikovska šola dobi narodnega učitelja, kateri bi imel nalogo poučevati koroške kmetovalce tudi v kmetijstvu in gospodarstvu ter izražal željo, da bi Velikovska šola ne postala samostan šolskih sester; ker družbi sv. Cirila in Metoda je drugi namen.

Ob enem je gosp. Kamuščič izražal željo, da bi se po najbolj nevarnih krajih na Koroškem ne nastavljal šol. sestre, ker iste ne zadoščajo potrebam, ker ne morejo med narod. Na Koroškem divja Südmarka, divjajo Volfovci proti takim sovragom je že treba celega moža, ne pa šol. sester. Na nevarnih ekskurzijah naj bi družba po mogočnosti uvedla, če drugače ni mogoče potovalnega učitelja.

Govornika ni vodila nikaka osebna korist, ne mržnja do kogar si bodi njega je vodila edino narodna korist.

Posebno pa ga je nagnalo, da je šel pogledat to šolo, o kateri je gospod prvomestnik večkrat omenil in pohvalil; namreč tam so šolske sestre kakor grofice: Slavna gospoda za grofice — nima ubogi slovenski narod dovolj denarja.

Pa še nekaj, in kar je silno važno — zadnje leto se ponavljajo tožni glasovi da je družba v nevarnosti, da bode morala zapirati svoje zavode, ker ima še mnogo dolga in ker se prispevki vidno manjšajo.

In res, naša družba je imela v prvih letih ogromnih dohodkov, in vsak je lahko prerokoval — da taka bogata žetev ne bode vsako leto. Zatoraj je bila naloga slavnega vodstva štediti z denarjem varovati ga za bodoča leta suše — in ohlajenja v plačevanju narodnega davka. In ako pride oni čas, — ki je gotov v dogladni bodočnosti, da se bodo zapirali družbeni zavodi.

Naj se Velikovski — grad proda — vreden je vsaj 50.000 gl. in iz nakupa naj se uložijo kapital na obresti in iz tistih naj bi se stalno podpirali učitelji in narodne učiteljice na Koroškem. Na Koroškem ni niti eden učitelj vpisan v družbo sv. Mohorja — in kar je govornika osupnilo je to, da se v Velikovcu

nikdar ne ob delavnikah ne ob nedeljah ne razlaga božja beseda v slovenskem jeziku. Vse to kar je govornik omenil bodi v nekako navodilo bodočemu vodstvu, glede tužnega Gorotana.

P. S. Poročevalec Slovenca, ki se menda zelo bore malo zmeni za našo prekornostno družbo se je izvil za sedanje razmere naše družbe jako umesten govor: Da, da v marsikaterih glavah so zmedeni, zato pa tako napredujemo.

Dixi.

Iz Ribnice, 9. avgusta. Dne 4. t. m. vršila se je tu veselica, ki jo je priredila naša čitalnica s sodelovanjem tukajšnje ženske in moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Z veseljem lahko rečemo, da je ta veselica uspela krasno, in to gléde vršitve veselice kot take, kakor tudi gléde čistega dobička.

Veselica je bila prav dobro obiskana navzlic očitni in prikriti opoziciji katoliško-narodne (?) stranke.

Že tretje leto vršila se je veselica, v omenjeni namen prirejena, po odkriti prijaznosti vrlega našega gosp. A. Rudescha, na njegovem zemljišču, v to svrhu jako pripravnem in kakor nalašč ustvarjenem.

Požrtvovalnosti naprednjakov, in zlasti neutrudnemu delu naših narodnih dam zahvaliti se nam je na krasnem vseh — nad 200 K čistega dohodka za zlato našo družbo.

Bilo je lepo popoldne, pri prijetni in poštenu zabavi. Čislane naše gospe in gospice prodajale so z neumorno pridobljivostjo po svojih šotorih razno izbornopijačo in razna okusna jedila, žrtvujoč celo popoldne stvari, žrtvujoč delo in denar — hvala jim, hvala in slava imenom naše »družbe« in imenom gostov. Hvala iskrena tudi g. Z. iz Dolenje vasi, ki je drage volje prevzel pouk in vodstvo ad hoc sestavljenega pevskega zbora — ker je žalibog celo večina navadnega pevskega zbora štrajkala.

Daleč čez polnoč zabavali smo se zvečer v lepih prostorih g. Antona Arka, če tudi je novo županstvo hotelo preprečiti, dovolivši na dotično prošnjo le jedno uro čez čas, to je od 11. do 12. ure, ter se je moralo pomoči iskati pri c. kr. okr. glavarstvu, kjer se jo je tudi našlo. Gospodje le tako naprej! Taki eminentno narodni veselici se hoče delati ovire. Sodi te sami, gospodje, jeli tako in jednako ravnanje narodu, ali občini, ali trgu v korist?!

No, veselica je vzlic vsem neprilikam lepo uspela, in udeležba je bila celo nepričakovano obilna, če tudi so gostje iz Velikih Lašč, ki smo jih pač pričakovali, izostali.

Prav srčno pa se zahvaljujemo drugim gostom, zlasti iz Sodražice in okolice, Prigorice in Dolenje vasi ter vsem drugim!

Iz Logatca, 8. avgusta. Dan 4. avgusta t. l. smejo logaške Slovenke zapisati z zlatimi črkami v svojo kroniko. Priredile so veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda, ki se sme prištevati prav elitnim veselicam, ki je prinesla kljub prav nizki vstopnini — 40 h za osebo in 20 h za otroke — prav lep čisti dohodek, namreč okroglih 200 kron, kateri znesek se je izročil ženski podružnici sv. Cirila in Metoda logaški, da ga vpošlje kakor četrti pokroviteljstvo.

Podrobnosti cele veselice pač ne moremo opisovati, ker bi bilo preobširno, omenjamo le to, da se je cel vsopred izvršil z največjo zadovoljnostjo, omenjati moramo, da je slavna ljubljanska godba s svojim preciznim igranjem zadovoljila popolnoma navzoče občinstvo. Mnogo zanimanja je vzbudilo tudi srečkanje, ki je prineslo občinstvu 70 prav lepih dobitkov. In vdeležba je bila prav velikanska. Okoličani prihiteli so v obilnem številu, da položijo svoj obolus na domovinski altar. Najbolj nas je pa vzradostila mnogobrojna udeležba letoviščarjev — dasi tuje narodnosti — vendar so pokazali s svojo kulantnostjo, da vedo ceniti rod, kojega gostoljubnostjo uživajo. Niso se sramovali nositi trobojnih slovenskih znamenj, katere so jim logaške dame pripelale na prsa mesto običajnih vstopnic. Veselico je zaključil prav animiran ples, le škoda, da je ura ločitve prezgodaj prišla. Tudi gmotni uspeh te veselice je prav dovoljen, kajti donesel je družbi sv. Cirila in Metoda okroglih 200 kron.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. avgusta.

— **Osebnosti.** Absolvirani pravnik, g. dr. Leon Starč v Ljubljani je imenovan konceptnim praktikantom pri pomorskem oblastvu v Trstu. Absolvirani tehnik, g. Karol Vavra, je imenovan stavbnim adjunktom pri stavbnem uradu deželne vlade v Ljubljani.

— **Učiteljske vesti.** Nadučitelj v Senožečah, g. Leopold Abram, je šel na lastno željo v pokoj. Učitelj v Kočevju, g. Fran Scheschark, je imenovan nadučiteljem istotam.

— **Poročil** se je danes v Kobaridu na Goriškem vrli rodoljub gospod Fran Anderwald, trgovski knjigovodja in hišni posestnik v Ljubljani, z gospodično Minko Pignatari iz Kobarida. Čestitamo!

— **Desetletnica.** Prijateljski večer slovenskih gimnazijskih abiturientov iz leta 1891. bo v Ljubljani dne 20. avg. 1901. Pojasnila dajeta gg. Fr. Finžgar in Jak. Zupančič.

— **„Jug“ — zmrznil.** Uredništvo in gospodarstvo »Juga« naznanjata, da se je izdavanje tega lista ustavilo za negotov čas, ker — lista ni bilo mogoče razširiti!! Kratki smisel tega legepa opisa je, da je »Jug« zmrznil. Prebitno naročnino se vrne vsem naročnikom po končanih računih.

— **Šiška napreduje.** Pri potomu našega pesnika-buditelja v Spodnji Šiški je bila včeraj veselica. Lepaki za to veselico so bili dvojezični, a na prvem mestu se je šopirila nemščina. Pri tej veselici so se pele večinoma nemške pesmi; slovenski sta bili le dve. Na prvem mestu pri vrodu smo videli »Willkommen« in pri ti veselici je sodelovalo narodno društvo, tamburaški klub »Krim«. Pa reci kdo, da Šiška ne napreduje! Zdaj nam samo še treba šulvereinske šole, a tudi ta ne izostane, saj obratno ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku uslužbenec sistematično odriva v nemške kraje, k nam pa pošilja trde Nemce, ki se tu čutijo nesrečne, ki si nikdar sem želeli niso in bi radi prišli v nemške kraje, kateri pa morajo tu ostati za razširjenje nemštva.

— **Žalostne razmere v koperskem okraju.** »Edinost« poroča: Že dolgo časa smo opravičeno sumili, da župan v Dekanih ni naš. Opozarjamo samo na to, da ni hotel biti nikdar naš volilni mož, bodi za deželnozborske, bodi državnozborske volitve. Sedaj smo na čistem. Vemo namreč pozitivno, da je dekanski župan ljubimec Benattija in Schaffenhauerja. Posebno prvi vpliva toliko na župana, da ta ne stori najmanjšega ukrepa brez nasveta Benattijevega. Posledice vidimo pri občinski upravi. Ta je tako v neredu, da morda v malokateri občini v Istri tako. Župan je zakrivil na občinskem premoženju toliko nerednosti, da občinski zastop sam želi komisarja. Prošli ponedeljek je bil zbran občinski zbor, da pregleda, kaj je na tem neredu. Konstatiral je toliko nereda, ki ga je župan osebno zakrivil na občinski upravi, da mu je zbor jednoglasno, v pričo vladnega zastopnika, ki je skušal na vse načine župana opravičevati, glasoval za nezaupnico in se izjavil, da stori vse mogoče korake, da se sedanji župan odstrani, in da se občinska uprava poveri komisiji. Odbornike je tudi razburil fakt, da je župan v najintimnejši zvezi z našimi narodnimi nasprotniki à la Benatti, ki nameravajo s pomočjo župana polastiti se dekanske občinske uprave na način, kakor so se pomjanske.

— **Otvoritev planinske koč.** Zilske podružnice »Slov. plan. društva« podnačelnik gosp. Janez Milonik-Koren iz Zahomca je postavil na Zahomski planini na lastne stroške lepo planinsko koč s petimi sobami, v vsaki po dve postelji in eno kuhinjo. Slovenski planinci bodo imeli v ti koči posebno olajšave in udobnosti, katere bodo v »Plan. Vestniku« naznanjene. Ta koč se bode dne 15. t. m. slovesno otvorila in blagoslovila. Ob polu 10. uri se bo na prostem na planini pri koči brala sv. maša; po isti je blagoslovljenje koč, govori in prosta zabava. Osrednji odbor »Slov. plan. društva« pošlje k slavnosti svoje zastopnike in

vabi druge planince in prijatelje k udeležbi. Najpripravnejši dohod na to planino je iz Žabnic pri Trbižu in je približno ravno toliko hoje, kakor na Višarje. Iz Ljubljane odhod 14. t. m. opoludne.

— **Električna železnica.** V soboto zjutraj so prepeljali izpred južnega kolodvora nove električne motorne vozove po železniškem tiru v štacijsko poslopje v Vodmatu. V kratkem dospo iz Gradca še drugi električni vozovi v Ljubljano. Ko bo žica za dovajanje toka speljana tudi od Ambroževega trga do električne remise v Vodmatu, se prične preskušnja vožnja z osebjem in zatem tudi otvoritev železnice in prometa na njej. — Most čez Ljubljano je docela dodelan. — Ker so pri gradbenih delih nastale bile nekatere ovire, bo železnica stoprav okoli 1. septembra otvorjena.

— **Zgradba cesar Franc Jožefovega mostu.** Most je sedaj že v toliko dodelan, da se po vrhu zasiplje, ob straneh vpostavlja kamenita ograja, dohod s ceste na obeh straneh pa zadržava. Zunanje strani zgradbe se snažijo. Kakor čujemo, bo most odprt in prometu izročen 1. septembra letos.

— **Gasilno društvo v Begunjah** je izvolilo na svojem včerajšnjem obnem zboru gosp. Jurija Auerja, zasebnika in posestnika pod Dobro, soglasno svojim načelnikom.

— **Uboj.** V neki gostilni v Kisovcu pri Zagorju je te dni prišlo mej premo-garjem Franom Prosencem in Antonom Majdičem do prepira. Prosenc je Majdiča baje s steklenico udaril po glavi tako, da ga je na očesu hudo poškodoval. Majdič je vsled te poškodbe v petek umrl.

— **Utonil** je 10. t. m. popoldne pri kopanju v Reki pri Vremskem Britofu na goriško-kranjski meji gosp. Vinko Brence, uradniški aspirant pri južni železnici v Divači. Prišel je s svojimi tovariši iz Divače k Reki, in dočim so šli ostali v čoln ter se vozili po vodi, šel se je Brence kopat. Najbrže prijel ga je v vodi krč, tovariši prihiteli so mu sicer na njegovo upitje na pomoč, a bilo je prepozno. Brence potapljal se je že v vodi in kmalu izginil pod vodo. Proti večeru potegnili so truplo iz vode. — Pokojnik je bil šele v 26tem letu svoje starosti, doma iz Velenja v Savinski dolini na Štajerskem, koder je njegov oče nadučitelj. Dokončavši učiteljske v Mariboru, bil je Brence za učitelja v Laškem trgu, potem je služil kot jedno-leten prostovoljec pri vojaki, in je po vojaščini vstopil k južni železnici v Divači. — Zamrl bil je mirnega značaja in vsakemu prav priljubljen tovariš. Bodi mu zemljica lahka!

— **Velikansko drevo.** Iz Rajhenburga se nam piše: Dne 9. t. m. so nam privlekli iz Globočega pri Planini »starega očeta« vseh jelk, to je velikansko hojo. Visoka je bila 82 metrov. Petnajst metrov nad zemljo meri jej kubično obtesan hloh 1 m 30 cm v premeru. Dolenji hloh ob-sega 180 kubičnih črevljev, a drugi gorenji 92. Odpadki tega orjaka znašajo 90 ku-bičnih črevljev. Vsega lesa brez vej je imela torej ta hoja 362 kubičnih črevljev. Poslali jo bomo v Trst. Pa sta še dve taki zverini v gozdu; podero jih skoro. Izvedenci jim prisojajo starost 11 do 12 sto let.

— **Slov. pevsko društvo „Vranska Vila“** priredi dne 15. avg. t. l. popoldan korporativni izlet v Šoštanj in tam v hotelu »Avstrija« koncert s sle-dečim vspešnim: 1.) H. Sattner; »Naša pesem«, mešani zbor. 2.) A. Foerster: »Planinska«, moški zbor. 3.) H. Volarič: »Grajška hči«, mešani zbor s tenor, sopran- in alt-samospevi. 4.) A. Sochor: »Nočna rosa«. 5.) A. Dvořák: »Kmetoval-čeva himna«, mešani zbor s spremlje-vanjem glasovirja. 6.) Ivan pl. Zajc: »U-boj«, moški zbor. 7.) J. Žirovnik: »Ku-kovca«, mešani zbor. Odbor vabi k obilni udeležbi vsa sosedna društva in prijatelje petja.

— **Vojak kot tat.** V Vetrinju pri Celovcu je infanterist kranjskega pešpolka, Lorenc Dernuta, rodom iz Škofje Loke, ulomil v neko hišo, a posestnik ga je za-sačil in ga izročil poklicani vojaški pa-trolji.

— **Tat Anžič — ušel.** Iz policijskega zapora ušel je v soboto večer tat Anžič, ki je poprej že obstal, da je ime-novana kolesa ukrad. Tat se zasleduje

in je upati, da pride kmalu javnim orga-nom v roke.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Zadnji čas je, da mestni magistrat kaj ukrene zoper neznosne, vsako noč po-navljajoče se nemire okrog deželne hol-nice. Hrup, ki ga delajo ponočnjaki, je velikanski in je nujno potrebno pomnožiti redarstvo. Minolo noč so bili zopet taki izgredi, da so v deželni bolnici morali bolnikom zapreti okna. Kaj to pomeni v tej vročini in pri tolikih bolnikih, si je lahko misliti. Zbirališče teh ponočnjakov je neka občnoznana gostilna, katera bodi magistratovi pozornosti posebno pripo-ročena.

— **Tepež.** Na Dolenjski cesti so se sinoči domobranci stekli. Policija je posredovala. En domobranec bil je baje težko ranjen.

— **Bicikelj ukradel** je sinoči neznan tat v neki gostilni na Martinovi cesti Ivanu Zajcu. Zajc je pustil kolo na mostovžu, sam pa je v gostilni pil. Ko se je hotel odpeljati domov, je videl, da ni kolesa. Ljudje so Zajcu povedali, da so videli nekega možkega, kateri je peljal kolo proti Mostam. Ta je šel takoj za njim in ga tudi zasačil na cesti in mu odvzel kolo. Tat pa je pobegnil.

— **Izgubila** je Marija Jager v mestu zlato zapestnico vredno 18 K.

— **Mestna posredovalnica za delo in službe.** Telefon šte. 99.

Od 1. do 8. avgusta je dela iskalo 13 moških delavcev in 50 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 13 moškim delav-cem in 50 ženskim delavkam. Stanovanja 5 najemnikov letnih stanovanj, 1 oddaja-telj letnega stanovanja, 1 oddajatelj me-sečne sobe, 1 oddajatelj dijaškega sta-novanja; 81 delavcem je bilo 61 odpr-tih služb nakazanih in v 46 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 10 moških delavcih in 36 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 8. avgusta je došlo 1766 prošenj za delo in 1614 deloponudb, 2858 delavcem je bilo 1656 odprtih služb na-kazanih in v 1116 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 mizar-ski pomočnik, 1 kovaški pomočnik, 5 mlinarjev, 5 mlinarskih hlapcev, 4 ko-njski hlapci, 4 računajoče natakariče, 3 navadne natakariče, 2 gostilniški kuha-rici 8 deklic za vsako delo, 6 deklic k otrokom, 4 kuhinjske deklice. Službe iščejo 2 najemnika gostilne, 1 trgovski pomočnik, 1 komptoarist, več trgovskih prodajalk začetnic.

— **Stare srebrnjake našel.**

Kmet Levora iz Oplota na Češkem je ho-tel prezidati sprednji del svoje hiše in tu pri kopanju je našel posodo, v kateri je bilo hranjenih 360 leskečih srebrnjakov iz časa kralja Karla IV.

— **Modras je pičil.** V letošnji vročini prikazujejo se strupene kače celo v onih krajih, kjer so drugače jako redke. V Dobrišči na Češkem je šel 13letni šolar Oskar Aschermann v gozd iskat gobe, in ko je hotel ravno pobrati platničasto glivo, ga je pičil modras v roko, ki se je ondi potuhneno skrival. Otroka so po prvi zdravniški pomoči takoj odpotali v Prago na kliniko, toda roka mu je že popolnoma začnela, med vožnjo se ga je lotevala omotica in je malo upanja, da ga ohranijo pri življenju.

— **Polkovnik in prostovoljec.**

V Požunu je pri vojaških vajah prostov-oljca korporala Haslingerja vrgel konj večkrat na tla. Zato ni hotel prostovoljec več na konja. Polkovnik pl. Dillmann je zato prostovoljca ne baš fino zimerjal, a prostovoljec mu je odgovoril, da ni zato vojak, da bi se dal konju ubiti. Polkovnik je dal nato prostovoljcu klofuto. Prostovoljec je nato polkovnika pozval na dvoboj. Čast-niško sodišče je odločilo, da ima prostov-oljec kot častniški aspirant od tega pravi-co. Dvoboj se je torej vršil. Ranjen je bil prostovoljec na glavi. Čudne razmere!

— **Iz življenja laške kraljev-ske rodbine.** Viktor Emanuel ima sicer kakih 30 grajščin po deželi, najbolj pa se mu je priljubila grajščina Racconigi. Soba, v kateri je stanoval njegov nesrečni oče, je za vsakega zaprta. Laški kralj vstaja zelo zgodaj, prvi solnčni žarki ga najdejo že navadno na dvorišču ali v konjušnici, kjer daje sam povelja za iz-prehod. Kmalu potem pride tudi kraljica Jelica, žena res kraljevske lepote, sede

poleg kralja v kočijo, ki drži navadno sam vaje. Laški kralj je strasten lovec, v čemer ga posnema tudi kraljica. V jedi je kralj jako zmeren, od jutra do poldan ničesar ne zavžije. Viktor Emanuel II. tudi ne kadi in ne dovoljuje tudi nobe-nemu v svojih zasebnih sobah kaditi. Le častniki, ki imajo ravno v kraljevi palači službo, imajo dovoljenje kaditi. Kakor njegova mati, zna tudi Viktor Emanuel več evropskih jezikov, prav dobro po-sebno francoski, angleški in nemški.

— **Iz tragedije — veseloigra.**

V okolici pešte je živel bogat vdovec s sinom. Starec, 60 let star, se je zaljubil v deklico najlepših let. Stariši so bili s tem zadovoljni ter so prisilili dekleta, da se je s starcem zaročila, ter da se je pripra-vila že poroka. Na dan poroke pa je deklica izginila. Iskali so jo povsod in jo našli končno v vodnjaku. Skočila je vanj, da bi se utopila, a k sreči je padla v čeber, tako da je ostala njena glava nad vodo. Ko so jo potegnili iz vodnjaka, je bila brez zavesti. Ko se je zavedla, je odločno izjavila, da pojde rajši še enkrat v vodnjak kakor s starcem k poroki. Svatje so se nato razšli domov. Ali čez dva tedna so se sešli iznova. To pot pa se je poroka deklice izvršila vendarle. Deklica je bila celo jako dobre volje, saj jo je peljal pred oltar — starčev sin, ka-terega je že dolgo ljubila skrivaj.

— **Samomori otrok.** Kakor kaže statistika dr. A. Baerja, se samomori otrok čim dalje bolj množe, in to zlasti na Francoskem, Angleškem, v Italiji in na Pruskem, kjer se je usmrtilo od 1. 1894 do 1898 na vsakih 497.815 prebival-cev en otrok; in sicer je tu število sa-momorov deklet večje nego število dečkov. Dr. Baer meni, da igra pri teh samomorih sugestija veliko ulogo, katero povzroči čitanje natančnih popisov raz-ličnih umorov in sploh povestij, kjer na-stopajo roparji in morilci kot junaki. Veliko kriva pa je tudi slaba odgoja otrok.

— **Koliko stanejo divje živali?**

Po raznih zverinjah in nekatere živali iz afriških in ameriških krajev, ki stanejo včasih lepo svoto denarja. Nosorog, žirafa, slon, stanejo po 20.000 kron, za afriško gorilo se plača še veliko več, najdražji pa je menda tapir ali morsko prase, za kate-rega se plača do 35.000 kron.

— **Koliko stane vožnja v ba-lonu?**

Napolniti balon, to je najdražja za-deva, ter stane za navadno vožnjo blizoma 200 kron. Dalje treba računati za vožnjo po železnici nazaj, za zmotanje balona, za pripeljanje na kolodvor tudi kakih 100 K, tako da navadna enkratna vožnja stane 400—500 K. Ako pa včasih poškoduje ba-lon dimnike, sadna drevesa, strehe, vrte itd., potem je včasih treba povrniti precej veliko škodo. Civilna vožnja je navadno zato cenejša, ker se v balon lahko privza-mejo radovedni potniki, ki plačujejo od 50 do 1000 K »vzletnine«.

— **Iz čevljarskega življenja.**

Te dni se je vračal čevljar P. s sejma v Pragi domov. Bilo je že pozno po noči, ko je korakal precej težko ob bregu Vltave proti svojemu domu. Razgovorjal se je sam s seboj, pivo je sicer hvalil, le njegovi učinki in posledice mu niso bile všeč. Končno so mu noge odpovedale popolnoma službo. Sleče obleko in misleč, da je doma položi se na tla, noge v jarek ob cesti ter zaspi. Ko pa je bilo po pol-noči in njega je začelo mrziti, se pre-budi, vsega se ne more spomniti, nego jo, dokler je še temno, potegne brez obleke domov. Njegovo zakonsko rebro ga je sicer jako zgovorno pozdravilo, toda za to ni maral preveč, vleže se zdaj v mehko postelj, da si bolj odpo-čije. Ko so pa v jutro šli ljudje v Prago ter so našli pri cesti in blizu Vltave znano jim čevljarjevo obleko, mislili so, da se je vtopil, in župan je sam šel k nesrečni vdovi čevljarski, da jej naznani žalostno poročilo, obleko je prinesel seboj. Toda čevljarka se ni nič užalostila. »Tam-le poglejte nemarneža na postelji, kako smrčil; bila sem že v skrbeh, kje je obleko pustil, no, hvala vam, da ste mu jo prinesli.«

— **58.185 nezgod na železnici.**

V Zedinjenih državah je bilo, kakor jav-lja statistika, v zadnjem letu 58.185 ne-sreč na železnicah. 7865 oseb je našlo vsled teh nesreč svojo smrt, 50.320 jih je

bilo pa ranjenih. Največ je pri tem trpelo železniško osebje, od katerega je na ta način umrlo 3946 oseb, ranjenih pa je bilo 19.643. Od železniškega osebja je bila od vsakih 137 oseb jedna mrtva, in od vsa-kih najmanjstih jedna ranjena. V zadnjih trinajstih letih je umrlo vsled železniških nezgod 86.277 oseb, 469.027 jih je bilo pa ranjenih.

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Postojina** 12. avgusta. »Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko« je imelo včeraj v St. Petru sijajen shod, na katerem sta bila postavljena kan-didatoma za logaški okraj g. Arko, za postojinski pa g. Ambrožič.

— **Metlika** 12. avgusta. Ob mnogo-brojni udeležbi bil je včeraj tukaj slo-vesno blagoslovljen temeljni kamen prve unijatske cerkve na Kranjskem. Slovanski obred je prisotnike globoko ganil.

— **Gradec** 12. avgusta. Nemško-nacionalni poslanci so na shodu v Brucku ob Muri sklenili, prirediti še predno se na jesen snide državni zbor dva velika strankarska shoda. Prvi se bo vršil v Inomostu, drugi v Libercu na Češkem.

— **Neapolj** 12. avgusta. Francesco Crispi je včeraj zvečer umrl.

— **Pariz** 12. avgusta. Listi sogla-sajo sodbi, da je smatrati konflikt mej Francijo in Turčijo poravnat.

— **Berolin** 12. avgusta. Veliko za-nimaja in pozornosti vzbuja dejstvo, da se je veleoficijozna »Köln. Ztg.« odločno oglasila zoper Kitchenerjevo proklamacijo glede iztiranja Burov.

— **London** 10. avgusta. Razni listi javljajo, da je ministrski predsednik marki Salisbury trdno sklenil se po končanem parlamentarnem zasedanju z ozirom na svojo visoko starost in slabo zdravje, umakniti iz javnega živ-ljenja.

Narodno gospodarstvo.

— **Obrt in trgovina z žebli in želez-nimi izdelki v Kropi in Kamni Gorici.**

Spisal nadučitelj Jos. Korošec.

Kropa je skrita v ozki dolini in je na treh straneh obdana od precej visokega gorovja Jelovice. Po sredi doline in trga teče potok Kropanca, ki se izliva v Lip-nico in ta v Savo. Hiše so druga pri drugi, tako da so ulice popolnoma sklenjene. Prebivalcev je 783. Leta 1890. jih je bilo 892 in leta 1856. celo 1413. Pristnega Kro-parja vsak lahko spozna že po govorici, glas »r« pogrkne. Nad trgovino stoji župna cerkev, katero je dal zidati leta 1481. Le-nart Kazianer. Kroparji so precej novota-rijam podvrženi. Za časa reformacije so bili že skoro vsi luterani, razen 20. Škof Chrön prišedši s selških hribov čez Jam-nik v Kropo, prične pred sedanjostjo hišo g. Karola Pibrountza, tedaj fužinarja Varel-na, goreče šibati zmote krivih prerokov in res pridobi kmalu nazaj katoliški veri iz-gubljen ovčice. Na mestu, kjer se je to godilo, stoji še danes Krenovo znamenje Kroparjem pa preskrbi, da jim ustanovi 10. julija 1620. leta cesar Ferdinand faro.

V Kropi je tudi podružnica Matere Božje (pri Kapelici), kjer je bila včasih precej obiskana božja pot, zlasti matere z maj-hnimi otroci so rade prišle v Kropo Ma-riji se priporočat. Neka kovačica je svo-jega otroka poležala po noči, zjutraj je bil navidezno mrtev. Po kolenih je šla žena do Matere Božje v kapelici, in na njeno priprošnjo jo dete popoldne oživel. Kro-parji imajo veliko zaupanje do Matere Božje v kapelici.

Najstarejša letnica v Kropi je vzdana v zidu spodnjega fužinskega bazarja, in sicer je v kamnu izdolbena letnica 1558. Tedaj je bilo gotovo rojstvo spodnje fu-žine. To se razvidi iz listine Viced.-Arch ddo 17. oktobra 1568, kjer se govori o štirih (4) kladivih v treh fužinskih krajih, dva sta od teh v Kropi. Imenujeta se fu-žinarja: »Philipp Son vom alten Hammer, Jakob Scholler vom neuen Hammer. Stara fužina je delovala gotovo že veliko let poprej.

(Dalje prih.)

*) Po mnenju g. V. Levca je obrt železar-stva v Kropi pač veliko starejša.

Od brata Hrvata!

Čč. gg. Žnideršič & Valenčič
prva kranjska tovarna testenin
v Ilir. Bistrici.

Moja patriotska dužnost nalaze mi, da Vam izrazim podpuno priznanje vrhu pripisanih mi makarona.

Isti su izvrstne kvalitete te nadnašaju u tome pogledu sve, koje sam doseglo od raznih tvrdkah imao.

Osobito preporučam trgovcem Hrvatima „makarone“ gospode **Žnideršič & Valenčič u Ilirskoj Bistrici, Kranjska**, jer ista gospoda vjerni svom materinjom Slavenskom jeziku imaju napise na kartonima lih »Slavenski«, te stoga nije nam sada nužda uzimati kod stranaca koji nam šalju »makarone« sa napisom madjarskim, talijanskim i t. d.

Ovu moju izjavu možete, ako želite, v javnost dati.

Vladimir Goršetić

trgovac

Požega, Hrvatska.

(1727—1)

Spominjajte se dljaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobrih.

Umrli so v Ljubljani:

V hiralnici:

7. avgusta: Fran Debevc, poljedelec, 34 let, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 5. avgusta: Jožef Zidar, gostać, 80 let, naduha. — Fran Zupančič, kajzarjev sin, 10 dni, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 806.9 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Augst	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vet rovi	Nebo	Morja v 24 urah
10.	9. zvečer	736.6	21.1	sl. sever	jasno	0.0 mm
11.	7. zjutraj 2. popol.	737.4 736.0	15.8 26.9	sl. vzhod sr. jvzhod	megla del. oblak.	0.0 mm
12.	9. zvečer	735.2	21.1	sl. szahod	del. oblak.	0.0 mm
12.	7. zjutraj 2. popol.	734.3 732.4	14.9 27.4	sl. svzhod sl. jvzhod	jasno jasno	0.0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 22.0° in 21.3°, normale; 19.3° in 19.2°.

Zahtevajte

Brinovec

Frana Cvek-a
v Kamniku.

(1680—3)

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	99.10
Skupni državni dolg v srebru	98.95
Avstrijska zlata renta	118.70
Avstrijska krona renta 4%	95.85
Ogrska zlata renta 4%	118.60
Ogrska krona renta 4%	93.20
Avstro-ogrski bančni delnice	1637. —
Kreditne delnice	642.50
London vista	239.60
Nemški državni bankovci sa 100 mark.	117.17 1/2
30 mark	23.45
30 frankov	19.04
Italijanski bankovci	91. —
C. kr. cekini	11.32

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo našega ljubega sina in brata, gospoda

Fran Polaka

gostilničarja in vinotrčca

danes ob 3. uri zjutraj, po kratki bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajočce, v 25 letu svoje dobe poklicati v boljše življenje.

Truplo dragega rajnega prepelje se iz deželne bolnišnice v Trbovlje ter bode v torek, dne 13. avgusta, ob 9. uri dopoldne položeno k večnemu počitku na farno pokopališče.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v župnijski cerkvi v Trbovljah. Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana-Trbovlje, dne 11. avgusta 1901.

Žalujejo ostali.

(1729)

Vsak dan sveže

rake

priporoča po najnižji ceni

Janko Traun (1724—1)

Glince pri Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. n. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Hebr, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, ob 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Hebr, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomestu, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Hebr, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak v Dunaj, iz Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Hebr, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Dobro obiskovana
trgovina z mešanim
blagom (1725—1)
se takoj odda.

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Otava

za pokosit se na več travnikih ceno prodaja. Več se poizve pri g. **J. Koman**, gostilničar na Rimski cesti št. 24, poprej pri »Jagru«.

(1715—2)

2 urarska pomočnika

vsprejme takoj (1723—1)

H. Suttner, urar v Kranju.

Hišnik

se išče, ki naj je samec, v srednjih letih, ter obeh deželnih jezikov zmožen. Vrnarije večji imajo prednost. (1726—1)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Praktikant

s primerno šolsko naobrazbo in spretno pisavo, obeh deželnih jezikov zmožen, se takoj sprejme proti mali začetni plači v neki tukajšnji večji tovarniški pisarni.

Ponudbe sprejema upravništvo »Slov. Naroda«.

(1703—2)

Pri domači zavarovalnici za življenje prve vrste sprejme se takoj (1722—1)

zavarovalni nadzornik

proti stalni plači in drugimi prejemki.

Ponudbe, v katerih je navesti dose-danje delovanje, vpošiljajo naj se pod: G. L. 73 poste restante v Ljubljano.

Tanglefoot

amer. priprava za popolno uničenje muh se dobiva v prodajalni tvrdke (12-144)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Fran Anderwald

trgovski knjigovodja in hišni posestnik

Minka Anderwald rojena **Pignatari**

poročena.

(1728)

Ljubljana

Črnica-Hobarid.

Hobarid, dne 12. avgusta 1901.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo

(40—33)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Prodaja stekla.

Trnovski pristan št. 4 v Ljubljani.

Ker bo prenehala naša tovarna na steklo, izproda se vsa še gotova zaloga stekla, kakor kupice, steklenice itd. v vsaki velikosti in obliki

po najnižji ceni.

K tej ugodni priliki vabijo se najljudneje kupci, gostilničarji in gospodinje.

V Ljubljani, dne 8. avgusta 1901.

(1714—2)

Avgust Drelse

4. Trnovski pristan 4.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Sodor

najmanjši prirojen svet za izdelovanje limonade in sodov. S tem prirojem si lahko vsak sam in po ceni pripravi vsakovrstne ogljenokisle pijače. Prodajalnice: Glavni zastop tovarne za sodor, Zürich, Schneider & Cie., Wien, I., Renngasse 14, dalje Jožef Mayr, lekarnar v Ljubljani. (1550—4)

St. 26.361.

Razglas.

(1706—2)

V smislu § 24. zakona z dne 5. novembra 1898 (št. 40 dež. zak.) se javno na znanje daje, da je

volilski imenik za volitev dveh deželnih poslancev

ki jih bode vsled razpisa c. kr. dežel. predsedstva v Ljubljani z dne 25. julija t. l. št. 2998, voliti deželnemu stolnemu mestu Ljubljani dne 19. septembra 1901, že sestavljen, ter da bo od danes naprej osem dni v magistratnem ekspeditu razgrnjen vsakemu na vpogled. Zoper ta imenik smejo tisti, ki imajo pravico voliti v tej volilni skupini, tukaj vložiti ugovore o tem, da so se v volilski imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice, ali, da so se iz njega izpuštile take osebe, ki imajo pravico voliti.

Izkaznice vročile se bodo volilec pravčasno v stanovanje; ko bi pa kdo izmed volilcev iz kakršnegakoli vzroka izkaznice najkasneje tri dni pred volilnim dnevom ne prejel, naj pride osebno ponjo k mestnemu magistratu.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 10. avgusta 1901.

Preselitev trgovine.

Uljudo javim svojim odjemalcem in p. n. občinstvu, da sem se s svojim

zavodom za uniforme

preselil iz Slomškovih ulic v lastno novo hišo

na voglu Resljeve ceste št. 7.

Zahvaljujoč spoštovane odjemalce za dosedaj izkazano mi zaupanje, jih prosim za nadaljno blagohotnost in beležim

z velespoštovanjem

Anton Reissner

zavod za uniforme.

(1701—2)

Ob enem se priporočam gg. jednoletnim prostovoljcem za izgotavljanje uniform po najnovejših predpisih in zmernih cenah.